

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ 2024

Κυρία Πρόεδρε, αρχηγοί κυβερνήσεων και κρατών, κυρίες και κύριοι,

Αυτή είναι η έκτη φορά κατά την οποία απευθύνομαι στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ως Πρωθυπουργός της Ελλάδας. Αλλά είναι το πρώτο στο οποίο στέκομαι ενώπιον σας ως ηγέτης μιας χώρας που είναι εισερχόμενο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Η Ελλάδα έχει την τιμή να αποδέχεται αυτή την ευθύνη, για τρίτη φορά, και είμαι προσωπικά ευγνώμων για την εμπιστοσύνη των ευρύτερων μελών του ΟΗΕ στην υποψηφιότητα μας για τη θητεία 2025 - 26.

Τρεις λέξεις ελληνικής προέλευσης, αλλά παγκόσμιας σημασίας, θα καθοδηγήσουν την επερχόμενη θητεία της Ελλάδας στο Συμβούλιο Ασφαλείας: Διάλογος, Διπλωματία και Δημοκρατία.

Έξι βασικές προτεραιότητες στηρίζονται σε αυτές τις κατευθυντήριες αρχές: η ειρηνική επίλυση διαφορών, ο σεβασμός του Διεθνούς Δικαίου και των κανόνων και αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, γυναίκες, ειρήνη και ασφάλεια, κλίμα, ειρήνη και ασφάλεια, παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις και φυσικά, ως ναυτικό έθνος, τη θαλάσσια ασφάλεια.

Κυρίες και κύριοι,

Απευθυνόμενος σε εσάς σήμερα 12 μήνες μετά την τελευταία φορά τον Σεπτέμβριο του 2023, δεν νομίζω ότι κανένας από εμάς μπορεί να ισχυριστεί ότι είμαστε κάπως καλύτερα τώρα από ό,τι ήμασταν τότε. Αν μη τι άλλο, ο κόσμος μας γίνεται λιγότερο ασφαλής μέρα με τη μέρα.

Είτε πρόκειται για κλιμάκωση συγκρούσεων, γεωπολιτική διαίρεση, κλιματική κρίση, μαζική μετανάστευση, αυξανόμενη ανισότητα, ακόμη και για την ανεξέλεγκτη άνοδο της Τεχνητής Νοημοσύνης, αυτές οι προκλήσεις θέτουν σε κίνδυνο το παρόν και το μέλλον μας. Και όμως μέσα σε αυτές τις προκλήσεις υπάρχουν μοναδικές ευκαιρίες για να μεταμορφώσουμε τον τρόπο που ζούμε, κυβερνάμε και συνεργαζόμαστε σε παγκόσμια κλίμακα.

Βρισκόμαστε σε ένα σημείο καμπής. Το τι θα συμβεί στη συνέχεια εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διεθνή συνεργασία. Εδώ, σε αυτήν την αίθουσα, όπου εκπροσωπούμε τη συλλογική φωνή της διεθνούς

κοινότητας, καλούμαστε να δράσουμε για το καλό ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Για να γίνει αυτό αποτελεσματικά, πρέπει να αναζωογονήσουμε και να ενισχύσουμε το πολυμερές σύστημα. Όλοι συμφωνήσαμε στην ανάγκη μεταρρύθμισης του ΟΗΕ, και ιδιαίτερα του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Από τότε που συνήλθε για πρώτη φορά το 1946, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ δεν έχει υποστεί καμία σημαντική θεσμική μεταρρύθμιση. Υπό αυτή την έννοια είναι το λείψανο ενός κόσμου που δεν υπάρχει πλέον. Τότε ήταν κατάλληλο να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες του κόσμου μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά σήμερα δεν είναι κατάλληλο να λύσει τα περίπλοκα προβλήματα του παρόντος.

Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του Συμβουλίου Ασφαλείας, πιστεύω ότι όλοι συμφωνούμε ότι είναι απαραίτητο να αυξηθεί η ουσιαστική συμμετοχή των υποεκπροσωπούμενων περιοχών. Σχεδόν το ένα τρίτο των κρατών μελών του ΟΗΕ δεν έχουν συμμετάσχει ποτέ στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

Επιπλέον, η διεύρυνση του Συμβουλίου Ασφαλείας πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τα μη μόνιμα όσο και τα μόνιμα μέλη. Τα νέα μόνιμα μέλη πρέπει να περιλαμβάνουν κορυφαίες χώρες από όλες τις Ηπείρους. Η σύνθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη γεωπολιτική και οικονομική πραγματικότητα της τρίτης δεκαετίας του 21ου αιώνα και όχι της πέμπτης δεκαετίας του 20ού.

Κυρίες και κύριοι,

Στο Συμβούλιο Ασφαλείας, η Ελλάδα θα κάνει ό,τι μπορεί για να λειτουργήσει ως σταθεροποιητικός παράγοντας. Αυτό το έργο ξεκινάει από τη γειτονιά μας. Εξάλλου, ως πύλη προς την Ευρώπη, τη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή, η Ελλάδα βρίσκεται λιγότερο από 900 μίλια μακριά τόσο από τη Γάζα όσο και από την Ουκρανία.

Πριν από ένα χρόνο, δεν ξέραμε ότι στις 7 Οκτωβρίου μια φρικτή τρομοκρατική επίθεση θα άφηνε 1.200 αθώους πολίτες, άνδρες, γυναίκες και παιδιά να σφαγιαστούν, περίπου 250 άτομα θα συλληφθούν ως όμηροι ή ότι στον πόλεμο που ακολούθησε και πάνω από 42.000 άνθρωποι θα σκοτωθούν, μέχρι στιγμής.

Η συνεχιζόμενη βία στη Μέση Ανατολή είναι σοβαρή και τα φρικτά δεινά των αμάχων στη Γάζα συνεχίζονται. Η κλιμάκωση απειλεί να προκαλέσει πόλεμο πλήρους κλίμακας στην περιοχή.

Η Ελλάδα καλεί όλα τα μέρη –συμπεριλαμβανομένου του Ιράν και εκείνων στα οποία έχει επιρροή– να υποχωρήσουν από τη διαιώνιση του τρέχοντος καταστροφικού κύκλου βίας, να μειώσουν τις εντάσεις και να εμπλακούν εποικοδομητικά στην επιδίωξη ουσιαστικής αποκλιμάκωσης.

Ένας πόλεμος πλήρους κλίμακας στο Νότιο Λίβανο πρέπει να αποφευχθεί με κάθε κόστος. Οι άνθρωποι και στις δύο πλευρές των συνόρων έχουν το δικαίωμα να ζουν ειρηνικά χωρίς την απειλή ρουκετών ή βομβών που καταστρέφουν τη ζωή τους. Η Ελλάδα υποστηρίζει πλήρως την πρόταση για άμεση κατάπαυση του πυρός 21 ημερών.

Στον απόηχο των επιθέσεων της 7ης Οκτωβρίου, η Ελλάδα πάντα υποστήριζε και θα υποστηρίζει το νόμιμο δικαίωμα του Ισραήλ να αμύνεται, αλλά το πώς το κάνει έχει σημασία. Πρέπει να δούμε την άμεση επιστροφή όλων των εναπομεινάντων ομήρων.

Πρέπει να υπάρξει άμεση κατάπαυση του πυρός στη Γάζα. Η ανθρωπιστική καταστροφή εκεί δεν μπορεί να συνεχιστεί. Η σκοτωμοί πρέπει να σταματήσουν. Ασφαλής πρόσβαση σε τροφή, νερό, στέγαση, ρούχα και φάρμακα πρέπει να είναι ασφαλής σε όλη την επικράτεια. Το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο πρέπει να γίνεται σεβαστό.

Όσο απομακρυσμένο, όσο αδύνατο κι αν φαίνεται σήμερα, οι Ισραηλινοί και οι Παλαιστίνιοι πρέπει να έχουν την ευκαιρία να ζήσουν δίπλα-δίπλα με ειρήνη και ασφάλεια. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος από το να γίνει πραγματικότητα η λύση των δύο κρατών. Υπάρχει απόλυτη ανάγκη να δώσουμε στους Παλαιστίνιους ελπίδα για το μέλλον.

Αυτό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ειρήνη, τη σταθερότητα και την ασφάλεια στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένης της μακροπρόθεσμης ασφάλειας του Ισραήλ.

Η οικοδόμηση ενός πλήρως λειτουργικού και κυρίαρχου παλαιστινιακού κράτους θα απαιτήσει συντονισμένες προσπάθειες από τις εμπλεκόμενες πλευρές, τους φορείς στην ευρύτερη περιοχή και τη διεθνή κοινότητα στο σύνολο της. Αλλά δεν υπάρχει άλλη επιλογή για να επιφέρει διαρκή ειρήνη σε αυτή την ταραγμένη περιοχή.

Κυρίες και κύριοι,

Πριν από ένα χρόνο, βρισκόμασταν ήδη στο δεύτερο έτος του παράνομου πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία. Από τον Φεβρουάριο του 2022, η Ρωσία έχει επαναφέρει τη βία, τη δυστυχία και την καταστροφή στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Δεκάδες χιλιάδες έχουν σκοτωθεί και εκατομμύρια έχουν εκτοπιστεί από τα σπίτια τους. Ο αντίκτυπος στις μη στρατιωτικές υποδομές και τις ζωές και τα μέσα διαβίωσης των ανθρώπων είναι κολοσσιαίος.

Στεκόμαστε αλληλέγγυοι με τον ουκρανικό λαό που αγωνίζεται για την ελευθερία και την ανεξαρτησία του, καθώς και για την εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία της χώρας του. Ο σεβασμός της εδαφικής ακεραιότητας όλων των κρατών είναι ο θεμελιώδης πυλώνας του Διεθνούς Δικαίου και ο ακρογωνιαίος λίθος του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Τον Ιούνιο, στη Σύνοδο Κορυφής για την Ειρήνη στην Ουκρανία, η Ελλάδα στάθηκε πλάτη με πλάτη με πολλά άλλα κράτη μέλη του ΟΗΕ, ζητώντας μια δίκαιη και διαρκή ειρήνη στην Ουκρανία, με πλήρη σεβασμό της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της.

Από τις πρώτες ώρες της ρωσικής επίθεσης η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων, παρέχοντας κάθε δυνατή υποστήριξη στους Ουκρανούς και δεσμευόμαστε να συνεχίσουμε να το κάνουμε. Γιατί; Μια απλή απάντηση: ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν είναι απλώς μια άλλη «τοπική» ευρωπαϊκή σύγκρουση.

Είναι μια βάνουση πρόκληση για τη διεθνή σταθερότητα και τη βασισμένη σε διεθνείς κανόνες τάξη που πρεσβεύει ο ΟΗΕ. Ως εκ τούτου, αφορά ολόκληρη την παγκόσμια κοινότητα. Περιττό να υπενθυμίσουμε επίσης τον πολύ συγκεκριμένο αντίκτυπο που είχε αυτός ο πόλεμος στη διεθνή επισιτιστική ασφάλεια, επηρεάζοντας τις οικονομίες και τις βασικές ανάγκες των πληθυσμών σε όλο τον κόσμο, και ιδιαίτερα στην Αφρική.

Κυρίες και κύριοι,

Η Ελλάδα έχει τοποθετηθεί από γεωγραφία σε μια περίπλοκη γειτονιά και έχω μιλήσει επανειλημμένα από αυτή τη θέση για τη δύσκολη και ενίοτε τεταμένη σχέση με τη γειτονική μας Τουρκία.

Τον τελευταίο χρόνο, έχω συναντήσει τον Πρόεδρο Ερντογάν, 6 φορές, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης συνάντησης μας στο περιθώριο αυτής της Συνέλευσης πριν από δύο ημέρες. Τον περασμένο Δεκέμβριο, υπογράψαμε τη Διακήρυξη της Αθήνας, ένα έγγραφο που δηλώνει την πρόθεση μας να επιλύσουμε τις διαφορές μας σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου και στο πνεύμα των σχέσεων καλής γειτονίας.

Θα συνεχίσουμε να διερευνούμε πώς να βελτιώσουμε τις διμερείς σχέσεις με την Τουρκία. Υπάρχει δυνατότητα αυξημένης συνεργασίας για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή και η μετανάστευση. Συνεχίζουμε να κρατάμε ανοιχτούς τους διαύλους επικοινωνίας για να διαχέουμε κάθε ένταση που μπορεί να προκύψει.

Η Ελλάδα είναι πρόθυμη να εργαστεί για την επίλυση του μοναδικού μεγάλου εκκρεμούς ζητήματος που έχουμε με τη γείτονα μας, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας και της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Δεν μπορέσαμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά αυτή τη διαφορά για περισσότερα από 40 χρόνια. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι προορίζεται να παραμείνει άλυτο.

Και χάρηκα που άκουσα τον Πρόεδρο Ερντογάν να λέει ότι η οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο είναι προς το κοινό συμφέρον ολόκληρης της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου.

Πιστεύω ακράδαντα ότι έχουμε σήμερα ένα παράθυρο ευκαιρίας και θα πρέπει να είμαστε αρκετά τολμηροί και σοφοί για να αδράξουμε αυτήν την ευκαιρία. Αλλά αν θέλουμε να προσπαθήσουμε, θα πρέπει και οι δύο να υιοθετήσουμε μια συνεπή προσέγγιση σε κάθε πτυχή της συμπεριφοράς μας ο ένας απέναντι στον άλλο.

Από την άλλη πλευρά, όταν πρόκειται για την Κύπρο, όπου φέτος «γιορτάσαμε» την 50ή επέτειο της παράνομης εισβολής της Τουρκίας και της επακόλουθης κατοχής πάνω από το ένα τρίτο του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν βλέπουμε καμία πρόοδο στη θέση της Τουρκίας. Αυτή η εισβολή ήταν και παραμένει παραβίαση των θεμελιωδών αρχών του Χάρτη του ΟΗΕ.

Ως Πρωθυπουργός της Ελλάδας, επαναβεβαιώνω εδώ σήμερα τη δέσμευσή μας για την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου και για λύση, στη βάση μιας Διζωνικής, Δικοινοτικής Ομοσπονδίας, με

ενιαία κυριαρχία, ενιαία ιθαγένεια και ενιαία διεθνή προσωπικότητα, σύμφωνα με τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Μια λύση δύο κρατών δεν μπορεί και δεν θα είναι αποδεκτή. Δεν είναι λύση. Ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης απηύθυνε χθες από αυτό το βήμα μια παθιασμένη και ειλικρινή ομιλία, υπενθυμίζοντας τη βία και το τραύμα της εισβολής στην Κύπρο πριν από 50 χρόνια.

Εξέφρασε επίσης την ακλόνητη δέσμευση του να εργαστεί για την εξεύρεση λύσης. Έχω απόλυτη εμπιστοσύνη σε αυτή τη δέσμευση. Έχει δίκιο που υποστηρίζει ότι το Διεθνές Δίκαιο δεν μπορεί να εφαρμοστεί *a la carte* και ότι η ιστορία δεν μπορεί να ξαναγραφτεί ή να διαγραφεί.

Η Ελλάδα στηρίζει πλήρως τις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων σε αυτό το πλαίσιο. Καλούμε την Τουρκία και την τουρκοκυπριακή κοινότητα να προσέλθουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, να δημιουργήσουν αμοιβαία εμπιστοσύνη και να συμμετάσχουν σε μια ειλικρινή συζήτηση για την επιδίωξη μιας αμοιβαία αποδεκτής, δίκαιης και βιώσιμης διευθέτησης.

Μπορείτε να φανταστείτε πόσο ισχυρό μήνυμα για την παγκόσμια κοινότητα θα έστειλε, σε όλους όσους αναζητούν ειρήνη σε φαινομενικά δυσεπίλυτες συγκρούσεις σε όλο τον κόσμο, εάν μπορέσουμε να βρούμε μια μόνιμη, βιώσιμη και δίκαιη λύση στο Κυπριακό;

Κυρίες και κύριοι,

Επιτρέψτε μου να αναφέρω και την άλλη πλευρά της γειτονιάς μας και το μέλλον της, τα Δυτικά Βαλκάνια.

Ως το παλαιότερο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή, η Ελλάδα είχε πάντα ένα όραμα για τα Δυτικά Βαλκάνια μέσα στην οικογένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένα όραμα που θα μείωνε την ένταση και τις συγκρούσεις και θα ενσωματώσει το κράτος δικαίου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, οδηγώντας την ανάπτυξη και την ευημερία για τους λαούς της.

Υπήρξε πρόοδος, αλλά αυτή η πρόοδος δεν ήταν αρκετή. 21 χρόνια μετά την ατζέντα της Θεσσαλονίκης, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις. Επιτρέψτε μου να είμαι πολύ ειλικρινής. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων πρέπει να λάβουν την οριστική απόφαση να αφήσουν πίσω τους την τραυματική κληρονομιά του παρελθόντος.

Και η πολιτική ηγεσία των Δυτικών Βαλκανίων πρέπει να επιλέξει -με δράση- να αγκαλιάσει το ευρωπαϊκό τους μέλλον. Με τη βελτίωση της δημοκρατικής διακυβέρνησης, την εδραίωση του κράτους δικαίου και της ελευθερίας της έκφρασης, την επιδίωξη δύσκολων εσωτερικών μεταρρυθμίσεων και, πολύ σημαντικό, τη δέσμευση για σχέσεις καλής γειτονίας.

Η αναβίωση εθνικιστικών αφηγήσεων και ατζέντηδων δεν θα πρέπει να έχει θέση σήμερα σε μια περιοχή που βρίσκεται στο κατώφλι της ένταξης στην ΕΕ. Ας ξεκινήσουμε με τα βασικά: οι διεθνείς συμφωνίες πρέπει να τηρούνται και να εφαρμόζονται πλήρως και καλόπιστα, είτε μιλάμε για Ντέιτον, είτε για Πρέσπα είτε για τις Συμφωνίες Βελιγραδίου-Πρίστινας.

Υπάρχουν ταραξίες που δεν θα ήθελαν τίποτα περισσότερο από το να προκαλέσουν νέους διαχωρισμούς σε αυτή την ευαίσθητη γωνιά της Ευρώπης. Είναι καιρός να μεταφερθεί μια για πάντα στα βιβλία της ιστορίας η περίφημη φράση του Ουίνστον Τσόρτσιλ ότι «τα Βαλκάνια παράγουν περισσότερη ιστορία από όση μπορούν να καταναλώσουν».

Κυρίες και κύριοι,

Επιτρέψτε μου να ολοκληρώσω εξετάζοντας δύο ζητήματα κρίσιμα για το κοινό μας μέλλον: την έλευση της Τεχνητής Νοημοσύνης και, τις δυσμενείς επιπτώσεις της ψηφιακής τεχνολογίας, ειδικά στα παιδιά μας.

Η δύναμη της τεχνητής νοημοσύνης φαίνεται απεριόριστη. Μια τεχνολογία με τη δυνατότητα να αλλάξει τον κόσμο μας με τρόπο που πιθανότατα θα ξεπεράσει την εμφάνιση του προσωπικού υπολογιστή, την κυκλοφορία του κινητού τηλεφώνου ή τη γέννηση του Παγκόσμιου Ιστού.

Όπως ο ατμός ή ο ηλεκτρισμός πριν από αυτό, η τεχνητή νοημοσύνη ως γενική τεχνολογία προσφέρει τεράστια ευκαιρία να μεταμορφώσουμε για τα καλά τον τρόπο που ζούμε, συνεργαζόμαστε και προοδεύουμε ως ανθρώπινο είδος.

Εάν χρησιμοποιηθεί σωστά, θα μπορούσε κάλλιστα να οδηγήσει σε λύσεις σε όλη την επιστήμη, την κλιματική αλλαγή, την έρευνα και τεχνολογία, την ιατρική.

Για τις κυβερνήσεις μας, η τεχνητή νοημοσύνη έχει τεράστια δύναμη να ενισχύσει την παραγωγικότητα, να διευκολύνει τη λήψη πιο αποτελεσματικών αποφάσεων και να παρέχει πιο αποτελεσματικές και

υψηλότερες δημόσιες υπηρεσίες. Είναι ένα παιχνίδι αλλαγής. Ωστόσο, η τεχνητή νοημοσύνη έχει επίσης τη δυνατότητα να κάνει εκπληκτικό κακό.

Ανεξέλεγκτα και στα χέρια κακοήθων παραγόντων, η τεχνητή νοημοσύνη θα μπορούσε ακόμη να γίνει όπλο ελέγχου σε μια αβέβαιη παγκόσμια τάξη. Βλέπουμε ήδη πώς η γενετική τεχνητή νοημοσύνη χρησιμοποιείται για τη δημιουργία ολοένα και πιο πειστικών απομιμήσεων και περιεχομένου που έχει σχεδιαστεί για τη διάδοση κακής πληροφόρησης και παραπληροφόρησης.

Δεν μου διαφεύγει, που στέκομαι εδώ, σε αυτή τη συνέλευση, που δημιουργήθηκε για την προστασία της ειρήνης και της ασφάλειας και την προώθηση του παγκόσμιου διαλόγου, ότι ο κόσμος μας διαμορφώνεται από διακρατικούς παράγοντες με τη μορφή λίγων εταιρειών τεχνολογίας, με μεγαλύτερη οικονομική δύναμη από τις περισσότερες χώρες που εκπροσωπούνται εδώ.

Αυτό οδηγεί σε μια ανισορροπία που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Εκείνοι που οδηγούν τις τεχνολογίες που αναδιαμορφώνουν θεμελιωδώς τις κοινωνίες δεν είναι υπόλογοι και αυτό πρέπει να αλλάξει. Αυτοί, όπως κι εμείς, τελικά έχουν ευθύνη απέναντι στην ανθρωπότητα.

Σε αντίθεση με την κλιματική αλλαγή, όπου συνεχίζουμε να συνεδριάζουμε σε παγκόσμιο επίπεδο για να συζητήσουμε τις εθνικές συνεισφορές στο πλαίσιο ενός παγκόσμιου προβλήματος, με την τεχνητή νοημοσύνη δεν υπάρχει τέτοιο πλαίσιο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να το διορθώσει, αλλά, όπως και με το κλίμα, η ΕΕ δεν μπορεί να αντιμετωπίσει μόνη της αυτήν την πρόκληση.

Και εδώ θα ήθελα να επαινέσω την τελική έκθεση «Κυβερνώντας την τεχνητή νοημοσύνη για την ανθρωπότητα» που παρουσιάστηκε μόλις πριν από λίγες ημέρες από το Συμβουλευτικό Όργανο Υψηλού Επιπέδου για την Τεχνητή Νοημοσύνη που συστάθηκε από τον Γενικό Γραμματέα. Οι συστάσεις αυτής της Έκθεσης μπορούν πραγματικά να συμβάλουν σε ένα ευέλικτο και προσαρμόσιμο καθεστώς παγκόσμιας διακυβέρνησης της τεχνητής νοημοσύνης που βοηθά στην προβολή των πλεονεκτημάτων της τεχνητής νοημοσύνης και στην αντιμετώπιση των κινδύνων της.

Ουσιαστικά, εάν τόσο το Σύμφωνο για το Μέλλον όσο και ένα Παγκόσμιο Ψηφιακό Σύμφωνο που συμφωνήσαμε αυτή την εβδομάδα, πρόκειται να τεθούν σε ισχύ, τότε ίσως χρειαστεί να θέσουμε τη ρύθμιση και την

εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης σε παγκόσμια βάση. Τελικά, αυτό που μπορεί να χρειαστούμε είναι COP για Artificial Intelligence με τη συμμετοχή όχι μόνο χωρών αλλά και παγκόσμιων εταιρειών τεχνολογίας. Αυτό είναι ένα ζήτημα εξαιρετικά επείγον για έναν επιπλέον λόγο. Γινόμαστε ήδη μάρτυρες των αρνητικών επιπτώσεων της ψηφιακής τεχνολογίας και των αλγορίθμων που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη στην ψυχική υγεία των παιδιών μας.

Χρειάστηκε πάνω από ένα τέταρτο του αιώνα για αυτούς που αγωνίστηκαν να τοποθετήσουν ζώνες ασφαλείας στα αυτοκίνητα, παρά το γεγονός ότι όλα τα στοιχεία έδειχναν ότι οι ζώνες σώζουν ζωές. Σε παρόμοια κατάσταση βρισκόμαστε σήμερα όσον αφορά τα παιδιά και τους εφήβους και τη χρήση των ψηφιακών πλατφορμών και των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης. Καθημερινά, τα παιδιά σε όλο τον κόσμο εκτίθενται σε περιεχόμενο που επιδεινώνει τα αισθήματα μοναξιάς και τα μη ρεαλιστικά πρότυπα ομορφιάς. Συχνά, οι έφηβοι μας παρασύρονται σε εξτρεμιστικούς χώρους. Ο εκφοβισμός, που κάποτε περιοριζόταν στον πραγματικό κόσμο, τώρα έχει το εικονικό του δίδυμο. Ακολουθεί τα παιδιά στο σπίτι από το σχολείο και υλοποιείται σε τηλέφωνα και τάμπλετς στα υπνοδωμάτια.

Οι αλγόριθμοι μέσω κοινωνικής δικτύωσης βελτιώνονται συνεχώς από την τεχνητή νοημοσύνη για να κρατούν τα παιδιά στο διαδίκτυο για το μέγιστο χρονικό διάστημα και μακριά από τον πραγματικό κόσμο του παιχνιδιού χωρίς επίβλεψη. Όλα με σκοπό να βγάλουν λεφτά. Αμέτρητες μελέτες έχουν δείξει ότι η έντονη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης συνδέεται με την κατάθλιψη, τα αισθήματα απομόνωσης, τη στέρηση ύπνου και τον εθισμό.

Οι εγκέφαλοι των παιδιών μας ανασυνδυάζονται και η ανάπτυξη τους αλλάζει σε σχεδόν αδιανόητη κλίμακα. Κι όμως δεν κάνουμε τίποτα. Γι' αυτό επικροτώ πρωτοβουλίες όπως αυτή που ανακοίνωσε η Αυστραλία για την επιβολή ορίου ηλικίας στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με τεχνολογίες επαλήθευσης ηλικίας που δεν μπορούν να παρακαμφθούν.

Θα πρέπει να ακολουθήσουν και άλλοι. Οι εταιρείες τεχνολογίας πρέπει να έρθουν στο τραπέζι και να δείξουν ότι θα λάβουν απτές και μετρήσιμες ενέργειες για να δώσουν προτεραιότητα στην ασφάλεια έναντι των κερδών. Εάν δεν το κάνουν, ρεαλιστικές λύσεις, όπως η απαγόρευση συσκευών στα σχολεία μας – τις οποίες έχει εφαρμόσει η Ελλάδα από

φέτος – θα συμπληρωθούν με σκληρότερες ρυθμιστικές απαντήσεις. Η ψηφιακή τεχνολογία δεν διαφέρει από οποιονδήποτε άλλο κλάδο που χρειάζεται να λειτουργεί σύμφωνα με τους κανονισμούς υγείας και ασφάλειας. Η κυρίαρχη αρχή, το χρυσό πρότυπο, είναι ένα και τα ίδια: Μην κάνετε κακό.

Κυρίες και κύριοι,

Ζούμε σε έναν κόσμο που αλλάζει ταχέως. Δεν μπορούμε να αφήσουμε τις διαφορές μας να αποτελούν δικαιολογία για αδράνεια. Καθώς η Ελλάδα καταλαμβάνει τη θέση της στο Συμβούλιο Ασφαλείας, το κάνουμε έχοντας επίγνωση της σημασίας των βασικών αρχών μας: Διάλογος, Διπλωματία και Δημοκρατία.

Η Σύνοδος Κορυφής του Μέλλοντος αυτής της εβδομάδας καταδεικνύει τι είναι πραγματικά δυνατό όταν εργαζόμαστε μαζί για να ανανεώσουμε την πολυμερή συνεργασία μέσω αυτών των αρχών.

Επαναλαμβάνοντας τη δέσμευση όλων των κρατών μελών στις βασικές αξίες του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, μπορούμε ακόμη να κινητοποιήσουμε τη διεθνή αποφασιστικότητα και να σφυρηλατήσουμε καινοτόμες συνεργασίες για την αντιμετώπιση τόσο των τρεχουσών όσο και των αναδυόμενων προκλήσεων του κόσμου.

Η Ελλάδα είναι έτοιμη να βοηθήσει τα Ηνωμένα Έθνη να υλοποιήσουν τον ρόλο τους το επόμενο έτος.

Σας ευχαριστώ.